

אנשים ממש ולא מספרים, אנשים ממש ולא מאורעות, עד כמה שיהיו גדולים בעינינו.

וטוב שנראה פעם כי אין אנו נפיל לים שירדו משחקים, כי קדם לנו דור שעשה משהו, אם טוב או רע, קשה להחליט לאן כשאין יודעים מאין.

וזה הדבר השני שנראה בספר. את ראשיתה של הספרות המקומית. אפשר אין היא מקורית ביותר. קצת מוזרה היא לנו בצורות הלשון (אפילו בספר מני הפיסוק), אבל אין היא כה רחוקה עד כי לא נכיר את ראשיתנו שלנו. אנחנו לא התחלנו מתחילה, להווננו או למוננו, והרבה קיבלנו מולפובסקי וחיבריו.

ומשום כך קראנו את הספר (שחלק ממנו היה מוכר לנו מקודם) בכעין עגמומיות של רומאנטיקה. כך מדבר אדם על "הימים הטובים ההם", וכן מקשיבים לו.

מאנקיסט ארקדי

"תנו לי קופסת סרדינים..."

נדמה לנו כי אחרי קריאת הספר נעשינו קצת יותר סובלנים כלפי אותם ישישים. בשל כך בלבד כדאית היתה הקריאה.

והימים הטובים שהיו

אין זאת רבונת לספר לנו מה שהיה לפני עשרים שנה. כי איזה הוא חכם? — הרואה את הנוכל, המספר על העבר חייב לדייק בעובדות. אבל כשהוא בא לספר לנו מה שיקרה בעוד עשרים שנה, רשאי הוא לתת חופש לדמיונו. וכי תוכלו להוכיח לו כי שיקר?

צורה זאת של ספרות הדמיון נעשה תה פופולארית ביותר עם כתביו של ז'ול ורן (שלא להזכיר את האוטופיות הציונות של א.ל. ליונסקי ותיאודור הרצל), והיא מקובלת מאד בספרות ילדים.

אבל גם לדמיון הגיון. "תל אביב" של תיאודור הרצל התגשמה, יותר פחות מאשר יותר. הצוללות והמטוסים של ז'ול ורן קיימים היום. ואלו מלחמת העולם שמתאר לנו ל. שניר בספרו "הקאואלריה חוצה ימים" (הוצאת יוסף שמעוני) היא אבסורד.

מלחמת העולם השלישית או שתפי רוק או שלא תפרוק. את הפצצה האטומית או שיפעילו או שלא יפעילו. ובני האדם יהיו טפשים או חכמים. אבל קשה לשכנע אותנו כי יומצא כוח אשר בעזרתו אפשר יהיה לעצור את סיבובו של כדור הארץ על צירו. אכן, ידיעותי הטכניות של המחבר עושות את הראדאר מכשיר הפועל בעזרת גלי קול, ובצבא הכיבוש הסובייטי הוא רואה פרשים (ממש רוכבים על סוסים), ומשום כך קשה יהיה לו לשכנע גם ילד שקרא את "מסעי הברון מינכהוזה".

המשוגע לטאנקים

משהופיעו הטאנקים הראשונים על המצרים במאי 1948 נפל פחדם על חיל הרגלים שלנו. השפעתם הפסיכיתית לוגית סיעה לא במעט למפלוגות ניצנים ומשלט 69. אולם משנעצרו המצרים השתנה מצב הרוח מן הקצה עד הקצה — חיל-הרגלים החל כמעט לבוז לטאנקים. יהירות זו של חיל-הרגלים איפשרה את נגבה — נצחון החייל הרגלי על הטאנק.

הטאנק הוא מכשיר ללחימה ביום. בלי טאנק אין חיל הרגלים יכול לזוז באור השמש. ואילו הטאנק הוא ארוך מתים נע בלילה, משום שהוא עורר לחלוטין. אולם המלחמה שלנו התנהלה כמעט כולה בלילות — לא כל כך מפני שהיינו מהפכנים בתורת המלחמה, אלא מפני שחסר לנו הנשק הרשוי לפעולה ביום: הטאנק.

במלחמה העלולה לפרוק עלול הטאנק למלא תפקיד נכבד יותר מאשר במלחמה שעברה. לכן מוטב לחיילים (ומי אנחנו חייל היום?) להתרגל אליו — לפחות בתיאוריה.

רביסרן ס. ארקדי, שהוציא עתה בהוצאה פרטית (האמנם לא נמצא מיל' לספר הזה?) את ספרו "הטאנק — נשק התקפה" (118 עמודים המחיר 2 ל"י), הוא דמות הידועה היטב לחוג הקטן של המשוגעים לטאנקים. כל חייל מקצועי משוגע לאיזה נשק מסוים. ההיסטוריה האישית שלו לוטה ערפל בטחונו. משהופיע בארץ היה "הטאנק הכבד היחידה של ההגנה". הוא נודע באמרתו: "תנו לי קופסת סרדינים, אני אעשה ממנה טאנק!" ואף קיים את האמירה — המשוררים והטאנקים המתוקנים שראינו במערכה ושנולדו בערימה של גרוטאות, פרי המצאתו היו, בשפע של ידיעות מקצועיות ושל קללות רוסיות הקים כוח זה — ואף יצא בעצמו לשדה הקרב כדי להעמיד את ילדיהפלדה שלו בי מבחן האש.

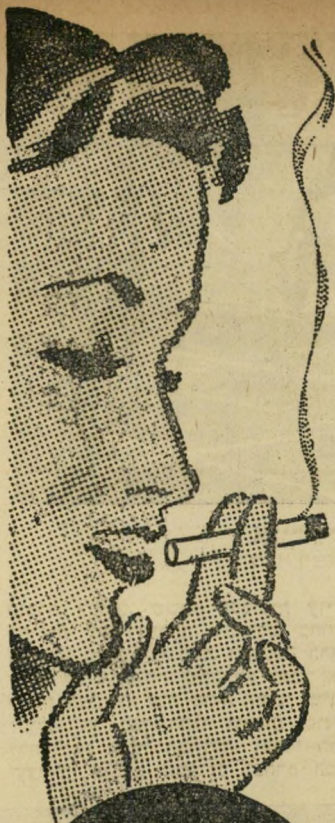
בימים הטובים ההם

לפני עשרים וחמש שנה גם כן נעשה פה משהו. אז היתה העליה היבועית. אז היתה הציונות רומאנטית. ואז, כמה מפליא הדבר, חיו בני אדם והצטערו, ושמחו, אולי כמונו, ואולי עוד יותר. בין תל אביב ובין הים הפרידו חולות. כיום מסתכלים אנו בדאגה בגידולה חסר הפרפורציה של עיר זאת. אז היו חולמים עליה שתהיה עיר של ממש.

וכתבו אז ספרות. אין אנו יודעים מה יגידו עלינו בעוד עשרים וחמש שנה (שנת 1975 בוא תבוא פעם). עם חיינו העלובים ועם בעיותינו העוררות, וועם ספרותנו, וכשאנו באים לקרוא ספרות שנכתבה פה לפני עשרים וחמש שנה מופתעים אנו לראות כי אכן מכינים אנו את הכתוב, ולא עוד אלא שהוא מענין.

בספר ילד יולד לנו מאת מ. ז. וולפובסקי (הוצאת הקיבוץ המאוחד) ימצא הקורא ענין משיחתי בחינות:

אין אסקלריה טובה לתקופה מאשר היצירות שנוצרו בה (אבוי לנו!). וכל ספר זכרונות לא יתן לנו תמונה יותר נאמנה מאשר ספר סיפורים או רומאן. גדות העבודה, "מחצבה" מחצבה, מי ידמה לי ומי יושה, הפועלת העירונית, ההתישבות מתוך דפיציטים, האמן של אותם הימים. יכולים אנו לקבל עליהם רושם מתוך סטאטיסטיקה או מתוך ציון מאורעות כבירים כגון יסוד נקודה או פתיחת האוניברסיטה. דברים אלה אינם קובעים הרבה לראיית התקופה. בסיפור רואים אנו את האנשים כהיותם. הלא ההיסטוריה אינה אלא סיכום חייהם של אנשים רבים,

כחוב...
מטוסיאן

כרכים

של

"העולם הזה"

מהשנים הקודמות

להשיג אצל ד. טופל ובניו

תל-אביב, אחד העם 24, טל' 5673

הוצאת ספרים נ. טברסקי, חברה בע"מ

ספר חדש

פסח בן-עמרם (ליפובצקי)

בִּלְבַּת אֵשׁ

רומן חייו של פרדיננד רסר

תיאור רב-צדדים של המדינאי הדגול והלוחם הגדול לצדק.

על פרדיננד לסל:

דיר תיאודור הרצל: אישים כהרקולס וכלסל

אינם מצויים בעולם אלא לעתים רחוקות.

דויח סודי של המשטרה הפרוסית: סגולות

אינטלקטואליות יוצאות מגדר הרגיל, מרץ ללא ליאות,

כשרון פוליטי גדול.

בשני כרכים.

כרך א': 384 עמודים פורמט גדול, בלויות תמונות.

כריכתבד הדורה.

המחיר 1.650 ל"י

כרך ב' יופיע תוך חדשיים.

ההפצה הראשית: סוכנות י. ברונסמן, תל-אביב, רחוב צ'לנוב 2.

מלון ציון

מסכת מעורן וכשר

מקסימום נוחיות

הדרי-הכרמל. חיפה

טלפון 4465

מנגנים

מר מנדלבאום ותזמרתו

בשבת תה בשעה 5

תקליטים
לסטפון
אברהמסון
תל-אביב
רחוב בן-יהודה 9

תקליטים

בטהובן, ברהמס, ציקובסקי
סימפוניות, קונצרטים וכו'
רדיו-אודיון
רח' דיזנגוף 116, תל-אביב

